

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 5

Thema 9

Moet je zien, moet je horen ...

Werkboek 9

 Woordenschat

de uitzending: Een *uitzending* is een programma op de televisie, op de radio of op internet. Bijvoorbeeld er is elke dag om 7.30 een uitzending van het laatste nieuws op Tele Aruba.

rechtstreeks: *Rechtstreeks* betekent *direct*. Als er een rechtstreekse programma is, dan zie je de gebeurtenissen meteen op de televisie wat de camera's filmen. Dus het programma is niet van tevoren opgenomen, maar het wordt 'live' uitgezonden.

live: *Live* is het Engelse woord voor *rechtstreeks* of *direct*. Een *live*-uitzending is hetzelfde als een rechtstreekse uitzending.

direct: *Direct* betekent meteen of onmiddellijk. Bijvoorbeeld tijdens persconferentie beantwoordde de woordvoerder van de politie de vragen van de journalisten.

de serie: Een *serie* is een tv-programma dat uit verschillende delen bestaat. Elke serie bestaat uit een aantal afleveringen.

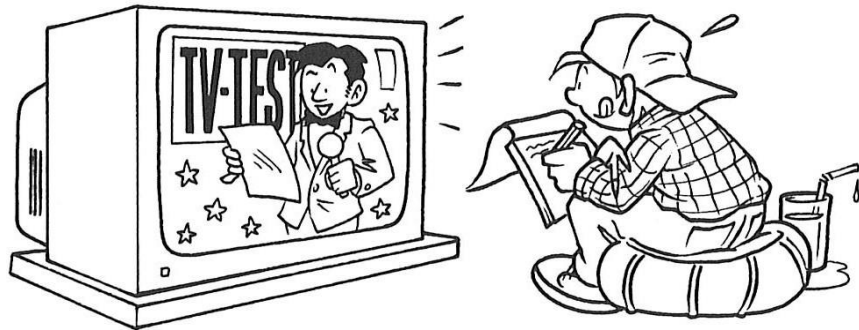

de aflevering: Een *aflevering* is een deel van een *serie* televisieprogramma's. Vaak wordt er elke week op dezelfde tijd een aflevering van een serie gedraaid. Bijvoorbeeld, ik kijk elke zondag avond naar een nieuwe aflevering van de serie 'Kippenvel'.

Woordenschat

1

Doe mee met de grote tv-test!
Zet bij elke vraag een rondje om jouw keuze.

- 1 Als je in de boekwinkel mag kiezen, wat kies je dan?
 - a een boek over dieren of de natuur
 - b een boek met verhalen
 - c een puzzelboekje
 - d een tijdschrift met roddels over bekende Arubanen
 - e een tijdschrift over sport

- 2 Wat doe je graag in je vrije tijd?
 - a lekker wandelen in de knoek
 - b een leuke film kijken
 - c spelletjes doen en puzzels maken
 - d gezellig met je vrienden/vriendinnen kletsen
 - e sporten

- 3 Wat vind jij het leukst op school?
- a de aardrijkskundeles en maatschappijleerles
 - b verhalen lezen of schrijven
 - c als je een keer een quiz mag doen
 - d de pauze, om te praten met de andere kinderen
 - e de gymles

- 4 Wat doe je het liefst in je vakantie?
- a wandelen of fietsen in de natuur
 - b een spannend boek lezen
 - c puzzelboekjes zo snel mogelijk maken
 - d met je vrienden/vriendinnen bellen/appen om te weten wat er met ze gebeurt
 - e naar het sportveld gaan

 Woordenschat

5 Welke letter heb je het meest?

a

Je kijkt het liefst naar programma's over dieren.

b

Je houdt van films en series

c

Je kijkt heel graag naar spelletjes-programma's en quizzen

d

Jij houdt van van kletsen en kijkt heel graag naar praat-programma's

e

Je vindt sporten leuk en kijkt dan ook het liefste naar sport-programma's

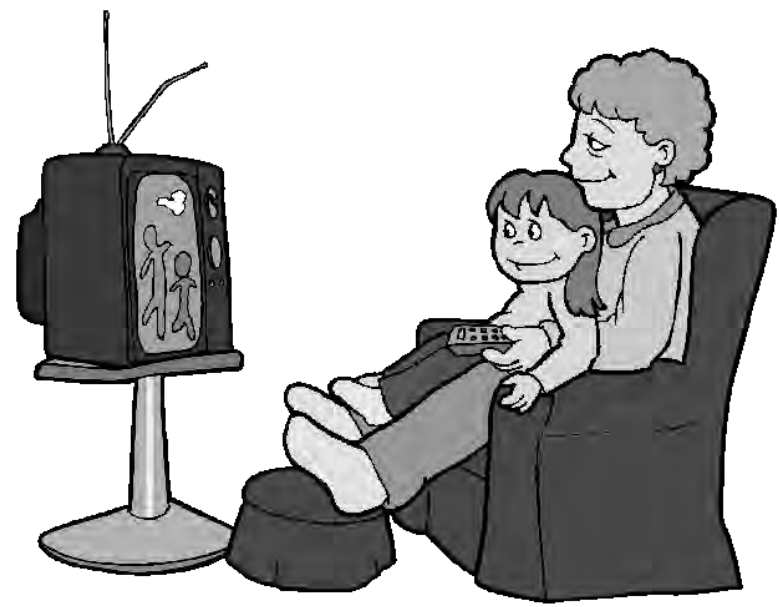
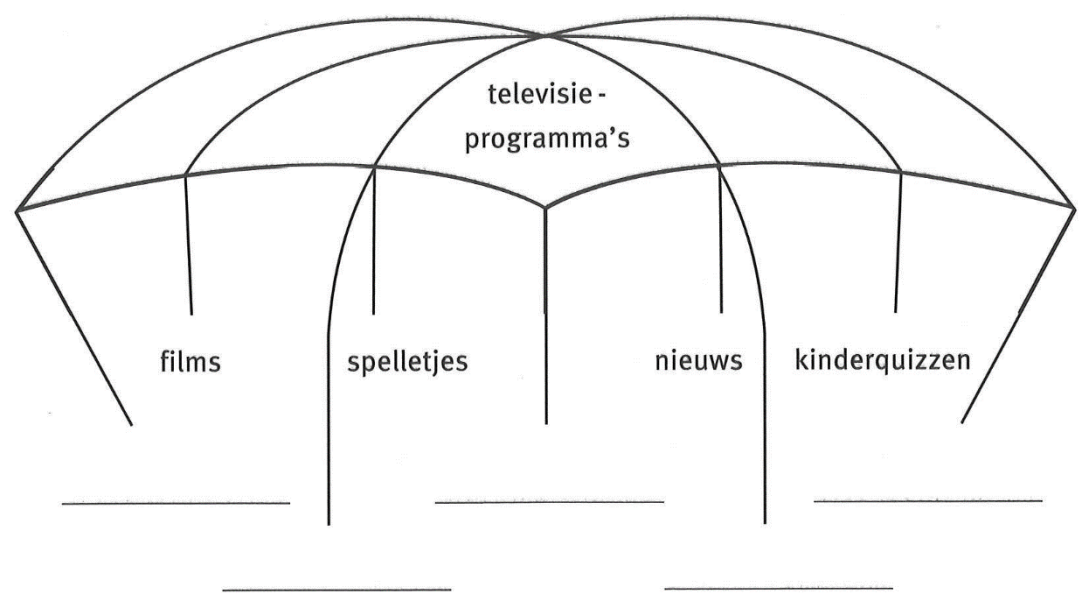

Woordenschat

2

Op de televisie zijn verschillende soorten programma's. Bedenk voorbeelden bij de woorden in de parachute. Schrijf de voorbeelden erbij.

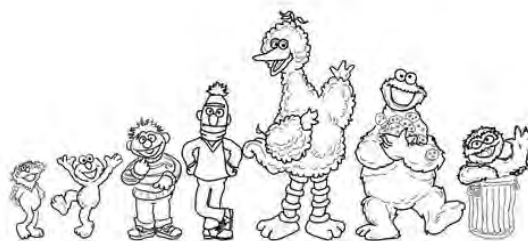
Woordenschat

1 Lees het woordenboek van les 1 en onderstreep de volgende woorden: de uitzending, rechtstreeks, live, direct, de serie en de aflevering.

2 Sommige uitzendingen zijn *direct* of *rechtstreeks*. Een ander woord daarvoor is *live*. Andere programma's zijn *opgenomen*. Zet een kruisje in het goede hokje.

1 Het programma Sesamstraat is

- live
- opgenomen

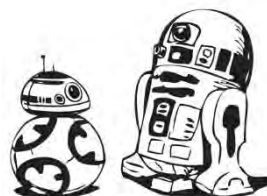
2 Een direct verslag van een voetbalwedstrijd is

- live
- opgenomen

3 De film 'Star Wars' is

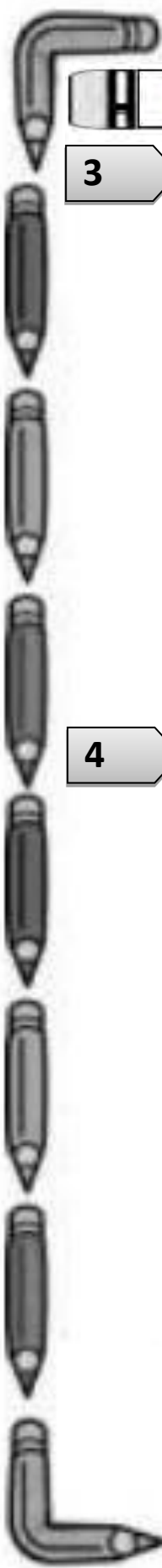
- live
- opgenomen

4 Een aflevering van Het Klokhuis is

- live
- opgenomen

Woordenschat

3 Bedenk nu zelf voorbeelden en vul de woordkast in.

opgenomen uitzendingen

rechtstreekse uitzendingen

4 Op de televisie was een puzzelprogramma. Doe je mee? Welke woorden uit het woordenboek staan hier? Een paar letters zijn al gegeven.

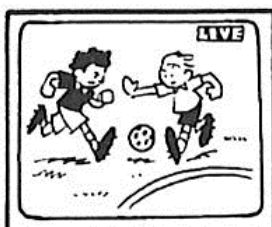
	e		i						
a				v		r	i		
d	i				t				
	i	v							

Woordenschat

5

De kinderen uit de klas van meester Freek kijken naar de televisie.
 Waar kijken ze naar?
 Omcirkel het juiste antwoord.

Tom

Anna

Loes

meester

1 Tom kijkt naar een rechtstreekse uitzending.	waar	niet waar
2 Tom kijkt naar een documentaire.	waar	niet waar
3 Anna kijkt naar een rechtstreekse uitzending.	waar	niet waar
4 Anna kijkt naar een aflevering van een serie.	waar	niet waar
5 Loes kijkt naar een live-programma.	waar	niet waar
6 Loes kijkt naar een aflevering van een serie.	waar	niet waar
7 Meneer Freek kijkt naar een rechtstreekse uitzending.	waar	niet waar
8 Meneer Freek kijkt naar een aflevering in een serie.	waar	niet waar
9 Ze kijken allemaal naar een uitzending.	waar	niet waar
10 Ze kijken allemaal naar een direct programma.	waar	niet waar

Taalbeschouwing

1 Schrijf de afkortingen over en zet de betekenis erachter. Je hebt ze eerder gehad. Als je het niet meer weet, kun je het woordenboek gebruiken.

- 1 Mark bladerde in de tv-gids.
- 2 Op blz. 33 las hij eerst iets over films.
- 3 Het ging o.a. over het boek 'In de ban van de ring'.
- 4 Er kwam ook een muziekprogramma m.m.v. een groot koor.
- 5 Het concert stond o.l.v. een Arubaanse dirigent.
- 6 Mark hield van zingen. Daarom stond hij even in dubio, d.w.z. hij twijfelde. Toen koos hij voor de film.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

Taalbeschouwing

2

Welke afkortingen passen in de zinnen? Vul de afkortingen in.

a.u.b. = alstublieft

enz. = enzovoort

bijv. = bijvoorbeeld

t.b.v. = ten behoeve

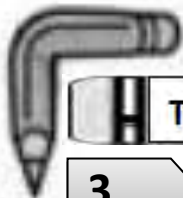
van

e.d. = en dergelijke

z.o.z. = zie ommezijde

- 1 Mark leest een brief van zijn vriend Patrick. Onderaan de bladzijde staat _____. Dat betekent dat hij aan de andere kant verder moet lezen.
- 2 Patrick is gauw jarig. Mark kan hem _____ een stripboek of een spel geven.
- 3 Patrick leest graag boeken van Suske en Wiske, Asterix en Obelix _____.
- 4 Laatst heeft Mark met zijn moeder gecollecteerd _____ het Wereld Natuur Fonds.
- 5 Iedereen die iets gaf, kreeg een sticker met allerlei bedreigde diersoorten, zoals de pandabeer, de walvis _____.
- 6 Op de sticker stond ook het dringende verzoek om _____ lid te worden van het Wereld Natuur Fonds.

Taalbeschouwing

3 Gebruik het woord en de afkorting steeds samen in een zin.

1 zusje – kg

2 morgen – AVB (Arubaanse Voetbal Bond)

3 wandeltocht – km

4 feest – e.a.

4 Welke afkortingen uit het hok betekenen hetzelfde?
Pak je kleurpotloden en geef ze dezelfde kleur.

blz.	enz.	pag.	a.u.b.	bijv.	etc.	bv.	s.v.p.
------	------	------	--------	-------	------	-----	--------

5 Trek een lijn naar de juiste betekenis.

m	centimeter
cm	hectometer
km	decimeter
hm	kilometer
mm	millimeter
dm	meter

 Woordenschat

Woordenboek

de satelliet:

Een *satelliet* is een groot apparaat dat de ruimte in geschoten is. *Satellieten* draaien om de aarde. Ze worden bijvoorbeeld gebruikt om televisieprogramma's over de aarde te verspreiden.

de schotelantenne:

Een *schotelantenne* is een televisieantenne in de vorm van een schotel. Hij hangt meestal aan of op een gebouw. Een *schotelantenne* vangt de signalen op die door satellieten naar de aarde worden gestuurd.

het signaal:

Een *signaal* is een sein of een teken. *Signalen* geven aan dat je iets moet doen of dat er iets gaat gebeuren.

1

Kijk naar het plaatje.

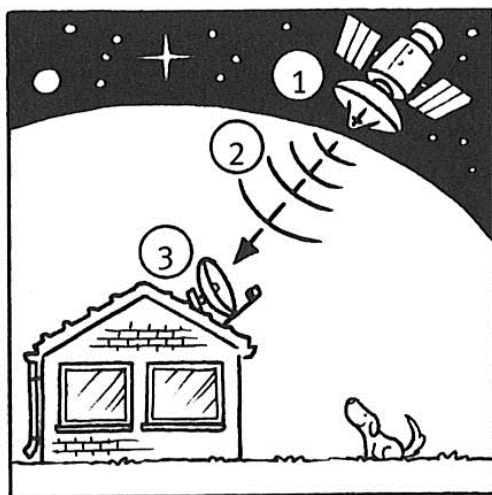
Kies het goede woord bij het nummer.

Kies uit de woorden uit het hok.

schotelantenne

signaal

satelliet

1 _____

2 _____

3 _____

Spelling

1

Wat doen ze?

Schrijf bij elk plaatje een zin in de **tegenwoordige tijd**.

1

2

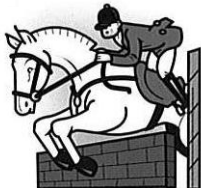
3

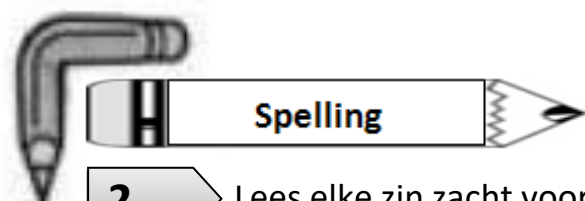
4

5

2

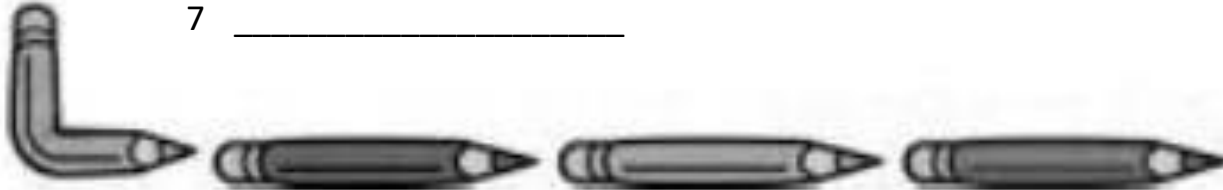
Lees elke zin zacht voor jezelf in de **tegenwoordige tijd**.
Schrijf de veranderde persoonsvorm erachter.

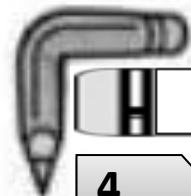
1 Sara kwam te laat.	_____
2 Zij klopte op de deur.	_____
3 Juf las net uit een mooi boek.	_____
4 Ze deed niet open.	_____
5 Sara tikte nog eens maar nu harder.	_____
6 "Juf, juf", zei Kevin.	_____
7 Juf keek naar de deur.	_____
8 Nu hoorde zij het ook.	_____
9 Ze liep vlug naar de deur.	_____
10 Ze trok de deur open.	_____
11 En ... er was niemand.	_____

3

Zoek bij de persoonsvormen van opdracht 2 het hele werkwoord door de zin 'Ik kan.....' in te vullen. Schrijf het hele werkwoord op.

1 _____	8 _____
2 _____	9 _____
3 _____	10 _____
4 _____	11 _____
5 _____	
6 _____	
7 _____	

Spelling

4

Lees.

Jason zag inbrekers. (Dit is **verleden tijd**.)Jason ziet inbrekers. (Dit is **tegenwoordige tijd**.)

Maak jij nu ook steeds twee zinnen.

Maak eerst de zin in de **verleden tijd** af.Schrijf dan de zin in de **tegenwoordige tijd** op.1 Anna **geloofde** _____Anna **gelooft** _____

2 Sara zocht _____

Sara _____

3 De mannen kwamen _____

De mannen _____

4 Jason dacht _____

Jason _____

Woordenschat

Woordenboek

dringend:	Je noemt iets <i>dringend</i> als het niet langer meer kan wachten. Bijvoorbeeld: "Ik moet je <i>dringend</i> iets vragen."
moedeloos:	Wie <i>moedeloos</i> is, heeft geen hoop meer dat het beter zal worden. Bijvoorbeeld: Opa is al heel lang ziek. Hij is er <i>moedeloos</i> van geworden.
onverbiddelijk:	Iemand die <i>onverbiddelijk</i> is, is heel streng. Als hij/zij zegt dat iets niet mag, mag het ook echt niet. Daar verandert niets aan.
verslagen:	Als iemand zich <i>verslagen</i> voelt, dan heeft hij alle <i>moed</i> verloren.
het verzoek:	Als je een <i>verzoek</i> hebt, dan vraag je iemand of hij iets voor je wil doen. Als je iemand vraagt de deur voor je open te houden dan is je <i>verzoek</i> of hij de deur open wil houden.

1

Zijn deze situaties **dringend**?

Zet een rondje om de dringende situaties.

- 1 Er is een ernstig ongeluk gebeurd en iemand moet naar het ziekenhuis.
- 2 Je wilt met je moeder praten om meer zakgeld te krijgen.
- 3 Je moet over een half jaar een werkstuk inleveren.
- 4 Je wilt graag buiten spelen.
- 5 Er is brand en je wilt de brandweer bellen.

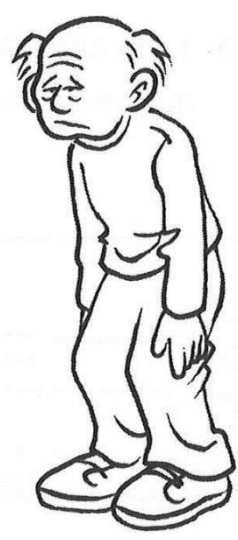
Woordenschat

2

Bekijk in het woordenboek de woorden **moedeloos** en **verslagen**.
Kijk naar de mannen hieronder. Welk woord hoort bij welke man?

1

2

De man op plaatje 1 is, _____, omdat

_____.

De man op plaatje 2 is, _____, omdat

_____.

Woordenschat

- 3** Bij welke situatie horen deze verzoeken?
Trek lijnen.

verzoek

Kunt u dit mooi inpakken?
Weet u waar het toilet is?
Mag ik even passeren?
Weet u waar de bus stopt?
Kunt u mij een glaasje water
brengen?

situatie

Je zoekt de bushalte.
Je koopt een cadeautje.
Je hebt dorst in een restaurant.
Je moet nodig naar de wc.
Je wilt uitstappen uit een volle
bus.

- 4** Bedenk nu zelf een verzoek bij de situaties.

situatie

Je wilt een leuke broek kopen,
maar de goede maat hangt
niet in de winkel.

Je bent aan het eten en hebt
de saus nodig, maar je kunt
er niet bij.

Je probeert te leren voor je
proefwerk, maar je broertje
maakt erg veel herrie.

De vrouw voor jou in de rij bij
de kassa heeft een heel volle kar.
Jij hebt alleen maar een flesje
drinken en je hebt haast.

verzoek

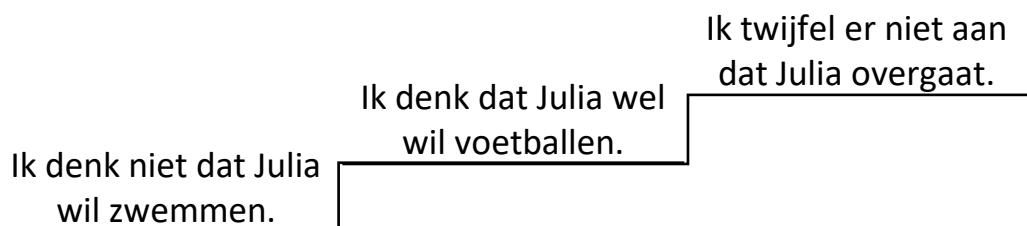
Woordenschat

Woordenboek

onwaarschijnlijk:	Als iets <i>onwaarschijnlijk</i> is, denk je dat het niet zal gebeuren of dat het niet waar is. Bijvoorbeeld: het is <i>onwaarschijnlijk</i> dat het op Aruba zal sneeuwen. Of: dit is een <i>onwaarschijnlijk</i> verhaal.
vermoedelijk:	<i>Vermoedelijk</i> is: dat je denkt dat iets zal gebeuren of dat iets waar is. Maar je weet het niet zeker. Bijvoorbeeld: het is <i>vermoedelijk</i> uit tussen Tom en Suze.
zeker:	Als je zegt dat iets <i>zeker</i> is, zeg je dat het waar is, dat je er niet aan twijfelt. Bijvoorbeeld: Ik weet <i>zeker</i> dat hij komt.

1

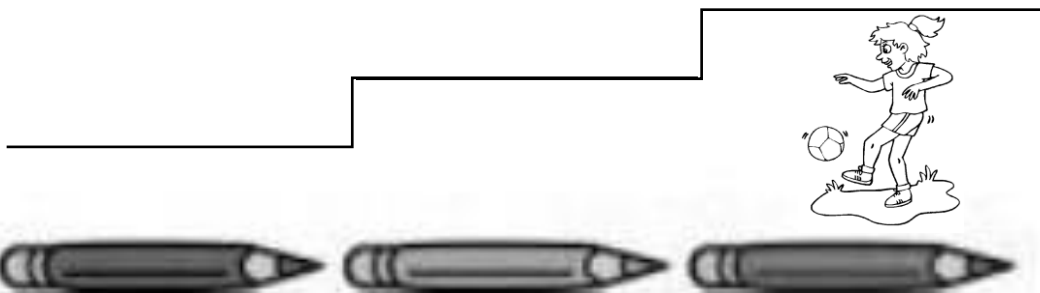
Hieronder staat een trap met drie uitspraken over Julia.

We hebben zojuist de woorden **vermoedelijk**, **zeker** en **onwaarschijnlijk** besproken.

Bij welke uitspraak hoort welk woord?

Vul de trap opnieuw in, maar nu met die drie bovengenoemde woorden.

1.1

Schrijf de persoonsvorm over.

Zet erachter enkelvoud (ev) of meervoud (mv).

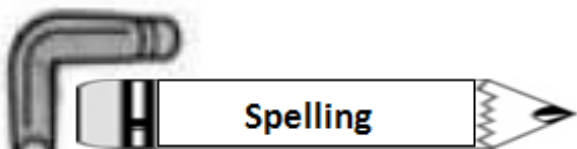
- 1 Kevin en Anna renden naar beneden. _____
- 2 Niemand dacht aan de baby. _____
- 3 Ze riepen naar elkaar. _____
- 4 Sliep de baby? _____
- 5 De kinderen speelden op het plein. _____
- 6 Ze deden een nieuw spel. _____
- 7 Vonden alle kinderen dat leuk? _____
- 8 Laura ging snel naar huis. _____
- 9 Ook zij was al te laat. _____
- 10 Moeder zei er gelukkig niets van. _____

1.2

Maak van de persoonsvormen uit oefening 1.1 enkelvoud of meervoud en schrijf die hieronder op.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

Spelling

2 Alle zinnen staan in het meervoud. Zet ze in het **enkelvoud**.

1 De agenten lopen naar de flat.

2 Ze kijken naar de trap.

3 Ze sluipen naar boven.

4 Waar zijn de inbrekers?

5 Staan ze nog op de trap?

6 Of wachten ze in een kamer?

7 Ze zoeken vast naar geld.

3 Lees.

De mannen **zijn** helemaal geen inbrekers.

De man **is** helemaal geen inbreker.

Nu jij!

1 Die mannen **gaan** op bezoek.

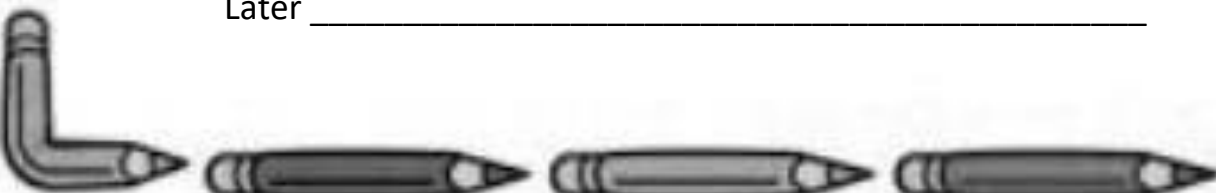
Die man _____

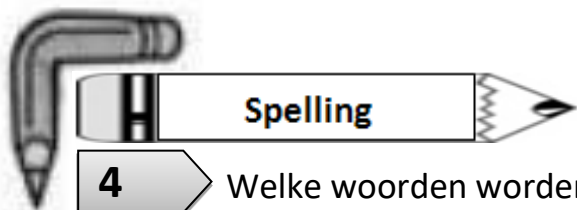
2 Hun vrienden wonen op de zesde verdieping.

Zijn _____

3 Later gaan de agenten weer weg.

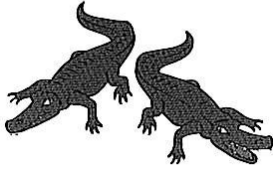
Later _____

4 Welke woorden worden bedoeld?
Schrijf ze eronder.

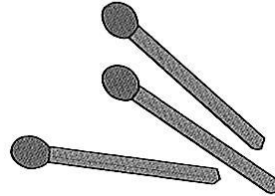
1

2

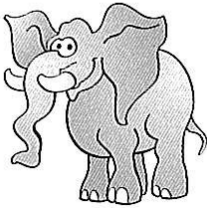
3

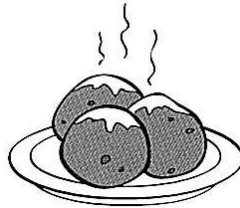
4

5

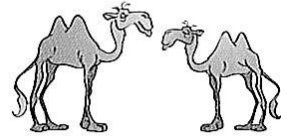
6

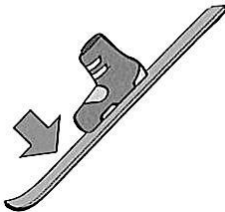
7

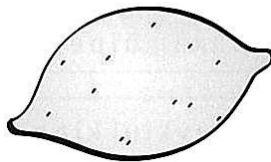
8

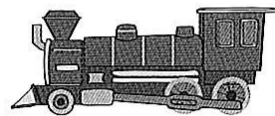
9

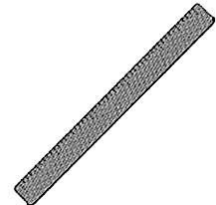
10

11

12

1 _____

8 _____

2 _____

9 _____

3 _____

10 _____

4 _____

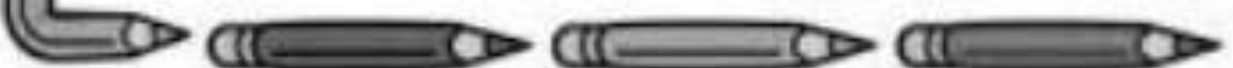
11 _____

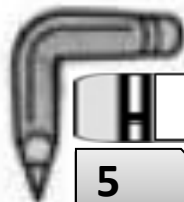
5 _____

12 _____

6 _____

7 _____

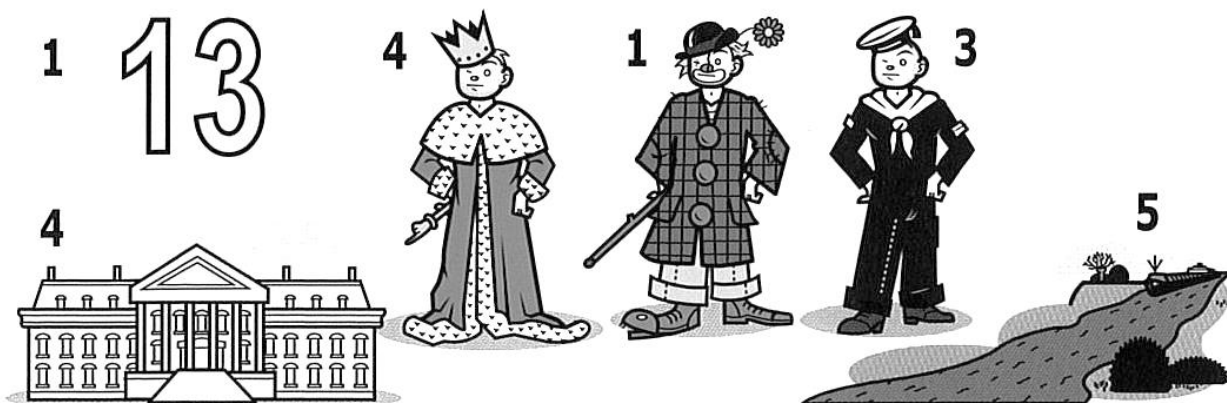

Spelling

5 Welk woord past in de zin?
Kies een woord uit het hok.

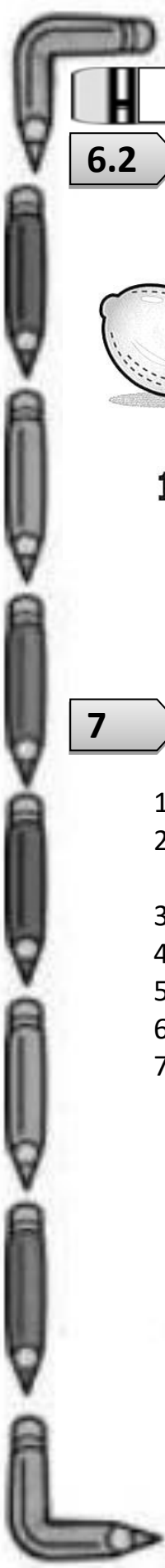
clown	succes	reclame	centimeter
lucifers	camera	concert	bioscoop

- De bakker maakt _____ op tv voor zijn broodjes.
- De _____ in het circus haalt gekke grappen uit.
- Er draait een mooie film in de _____.
- Moeder maakt prachtige foto's met haar nieuwe _____.
- Kleine kinderen mogen niet met _____ spelen.
- "Ik wens jullie veel _____", zei de trainer.
- Maria speelde tijdens het _____ prachtige muziek.
- Honderd _____ is precies één meter.

6.1 Zoek de letters. De cijfers geven aan welke letters je moet hebben.
Een 1 betekent dus: schrijf de eerste letter van het woord op.
Een 3 betekent: schrijf de derde letter van het woord op.
Maak met de zes letters een woord en schrijf dat eronder.

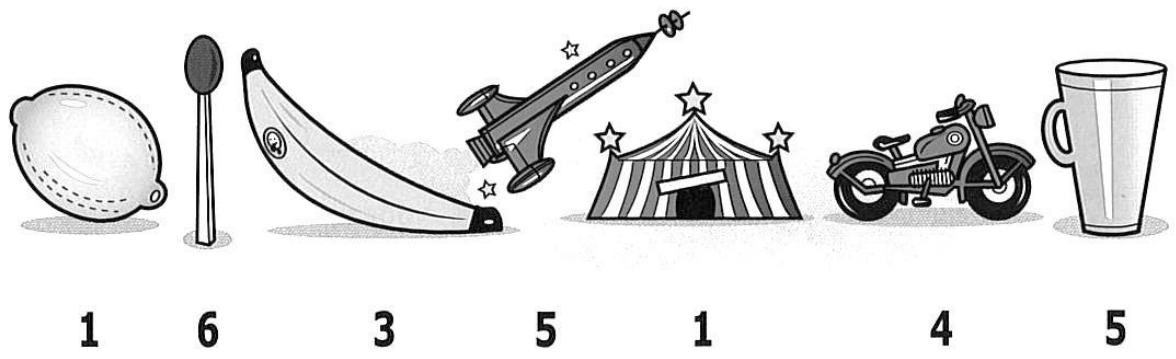

Het woord is: _____

Spelling

6.2 Nu met deze woorden:

Het woord is: _____

7 Vul de woorden verticaal in.
Welk woord staat er in het omlijnde vak?

- 1 een grappenmaker in het circus
- 2 wenst iemand je toe als je iets moeilijks gaat doen
- 3 muziekuitvoering
- 4 hier kun je films kijken
- 5 getallen
- 6 hier maak je foto's mee
- 7 de baas van een bedrijf of een school

		3		6		
				5		7
1	2		4			

Het woord is:

Woordenschat

Woordenboek

de redactie:	De <i>redactie</i> is een groep mensen die teksten bedenken of fouten uit de teksten van anderen halen. Bijvoorbeeld bij een krant.
de auteur:	Een <i>auteur</i> is een schrijver. <i>De auteur</i> van een boek is de schrijver van dat boek. Bijvoorbeeld <i>de auteur</i> van 'Bencho a gana un bais' is Olga Buckley.
de illustrator:	Een <i>illustrator</i> is een tekenaar. Hij maakt tekeningen in boeken of tijdschriften.
de rubriek:	Een <i>rubriek</i> in een krant of tijdschrift is een gedeelte dat altijd over hetzelfde onderwerp gaat, bijvoorbeeld de filmrubriek of de autorubriek.

1

De redactie van de krant haalt de fouten uit de artikelen. De auteur schrijft een artikeltje. De illustrator zorgt dat er mooie tekeningen bij de artikelen komen.

Kun jij dit ook?

- 1 Doe alsof je de redactie bent en streep de fouten in het artikel door.

Afgelopen zotdag zijn twee Amerikaanse toeristen bij het hotel Riu gearrest genomen. Zij klommen over het hek en werden daar ontdekt. De politie heeft de twee toeristen ontdekt op een plek waar het verboden is te komen. De twee toeristen verklaarden de tuin van het hotel te willen bekijken. Ze hadden geen gevaarlijke wapens bij zich. De toeristen zijn gearresteerd, maar zijn gistermiddag weer vrijgelaten. Ze krijgen wel een boete.

Woordenschat

2 Doe alsof je een illustrator bent en maak een tekening bij dit artikel.

Woordenschat

2

Ra, ra welk beroep hebben deze mensen?
Kijk naar de woorden op het Woordweb.

1 Hij werkt bij een krant of tijdschrift. Hij haalt fouten uit de tekst:

2 Hij werkt bij de film. Hij heeft de leiding en werkt met het draaiboek:

3 Hij kan goed tekenen. Hij maakt de plaatjes bij een tekst:

4 Hij schrijft boeken:

5 Hij werkt bij de film en zorgt dat het geluid goed is:

Taalbeschouwing

3 Schrijf de vrouwelijke woorden uit de tekst 'De uitzending' op de goede plek.

1 - e

2 - es

3 - ster

4 - euse

5 - trice

6 - vrouw

Welk woord kun je nergens bij schrijven?

4

Er zijn ook vrouwelijke woorden die eindigen op –in.
Bedenk zelf een vrouwelijk beroep dat eindigt op –in.
Schrijf het op.

5

Vul de woorden in. Links moeten alle mannelijke woorden staan,
rechts de vrouwelijke.

1	_____	-	de zangeres
2	de grimeur	-	_____
3	de geluidstechnicus	-	_____
4	de presentator	-	_____
5	_____	-	de cameravrouw
6	de kapper	-	_____
7	_____	-	de regisseuse
8	de regieassistent	-	_____
9	de kandidaat	-	_____
10	de medewerker	-	_____

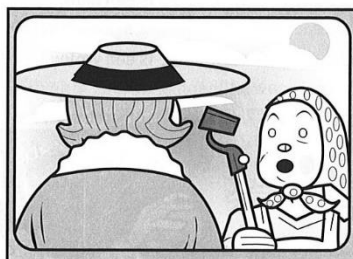
6.1 Zet steeds een streep onder het vrouwelijke woord.

- 1 De deelnemer/deelneemster aan de show was zenuwachtig.
- 2 De verslaggever/verslaggeefster reisde voor een reportage naar het buitenland.
- 3 Een illustrator/illustratrice maakt tekeningen bij een verhaal.
- 4 De nieuwslezeres/nieuwslezer trekt een ernstig gezicht.

6.2 Lees.

Op tv

In het nieuws zie je de koningin op bezoek bij een boerin.
 Een leerlinge en een studente winnen duizend florin.
 Een zangeres met paars haar geeft een concert.
 Er is een programma over een beroemde danseres.

Schrijf telkens ernaast hoe de personen heten als het mannen zijn.

- 1 de koningin - _____
- 2 de boerin - _____
- 3 de leerlinge - _____
- 4 de studente - _____
- 5 de zangeres - _____
- 6 de danseres - _____

Woordenschat

Woordenboek

- de voorkeur:** Als je ergens een *voorkeur* voor hebt, kies je dat het liefst. Bijvoorbeeld als je moet kiezen tussen een appel en een taart, en je hebt *voorkeur* voor de taart, dan kies je voor de taart.
- afkeuren:** Als je iets *afkeurt*, ben je het er niet mee eens. Je vindt het niet goed.
- goedkeuren:** Als je iets *goedkeurt*, ben je het ermee eens. Je vindt het goed. Goedkeuren is het tegenovergestelde van afkeuren.

1

Je moet weten dat ik pesten zal afkeuren.

Je moet weten dat ik samenwerking zal goedkeuren

Wat zeg jij?

Keur jij het goed of keur je het af?

1 Je moet weten dat ik _____ zal a _____

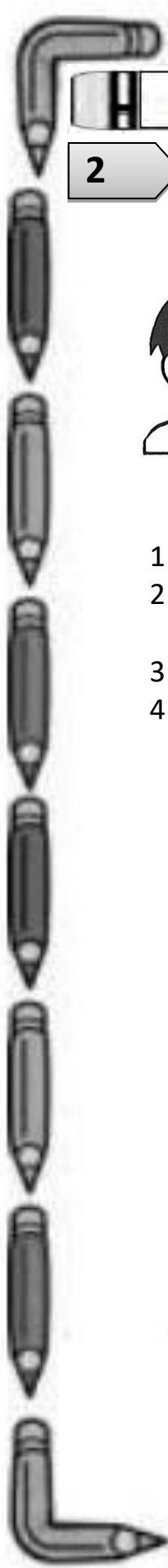
2 Je moet weten dat ik _____ zal g _____

Bedenk zelf iets wat je goedkeurt en wat je afkeurt.

3 Je moet weten dat ik _____ zal a _____

4 Je moet weten dat ik _____ zal g _____

Woordenschat

- 2 Wat heeft de voorkeur van Harold en Chun Li?
Streek het foute antwoord door.

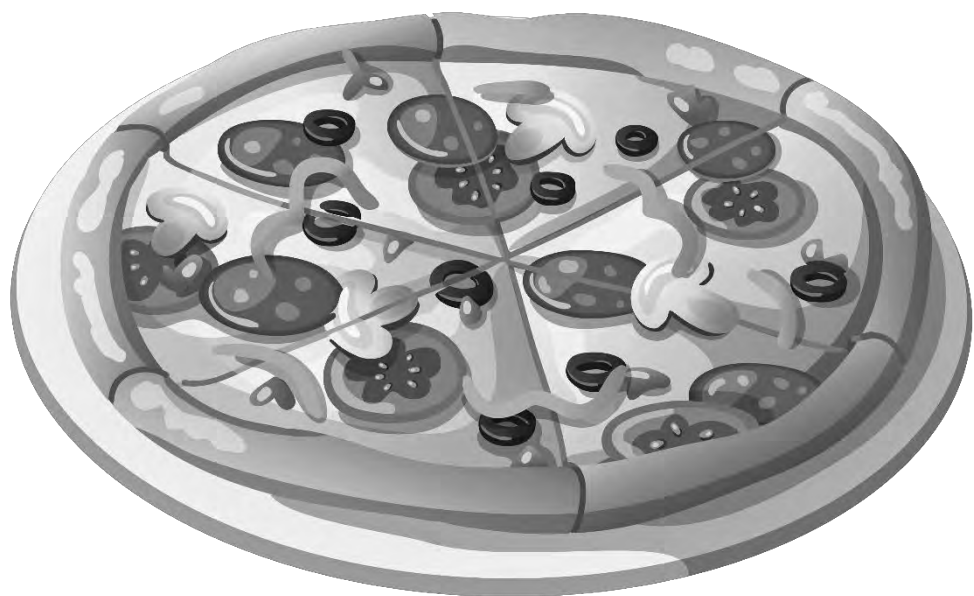

Ik hou meer van
Italiaans eten dan van
Hollands eten.

Ik hou meer van puzzelen
dan van sporten.

- 1 Harold heeft voorkeur voor pizza/stamppot/boerenkool.
- 2 Chun Li heeft een voorkeur voor voetballen/een kruiswoordpuzzel maken.
- 3 Harold heeft een voorkeur voor lasagne/zuurkool.
- 4 Chun Li heeft een voorkeur voor spelprogramma's/Deporte den Accion.

Stellen

4 Bekijk het schema.

- feit:** je krijgt 3x in de week huiswerk
- mening:** te veel, te weinig, precies goed (eigen keuze)
- argumenten:** (Die moet je zelf bedenken.)

Schrijf een korte brief aan je juf/meneer en gebruik daarin de gegevens van het schema. Gebruik ook de Schrijfwijzer.

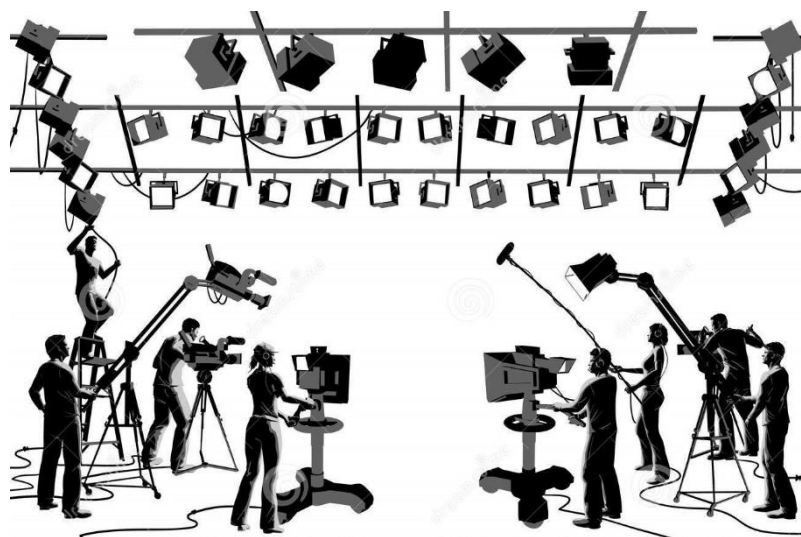
Beste _____,

De hartelijke groeten van _____

Woordenschat**Woordenboek**

- het bericht:** Een *bericht* is hetzelfde als een boodschap of een mededeling. Als je iemand een *bericht* stuurt, dan vertel je hem iets. Bijvoorbeeld in een brief, een sms'je of een e-mail.
- de media:** *De media* zijn de middelen waarmee je veel mensen tegelijk iets kunt vertellen, ook als ze ver weg zijn. De krant, de radio en de tv zijn *media*.
- monteren:** Als je een film *monteert*, dan zet je de losse onderdelen of stukjes die je gefilmd hebt aan elkaar.
- de opname:** Bij een *opname* neemt iemand geluid of beelden op een band op. Die kunnen later afgedraaid worden.
- de studio:** Een *studio* is een ruimte of gebouw waar opnamen gemaakt worden voor radio, televisie, films, foto's enzovoort. Ook worden live uitzendingen van programma's uitgezonden.

1

Vul de woorden op de goede plek in. Kies uit de woorden in het hok.

studio	monteren
opname	gesplitst

1 Klas 5 gaat zelf een film maken over Tarzan! Ze hebben de klas in twee groepen _____. De ene groep speelt in de film, de andere groep maakt de film.

Harold is Tarzan, Tairin is Jane. Gregory speelt een rijke meneer die in het oerwoud komt.

2 Het klaslokaal is de _____. Daar wordt de film opgenomen. Chun Li heeft het omgebouwd voor de film. Het lijkt nu net een oerwoud.

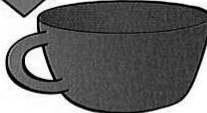
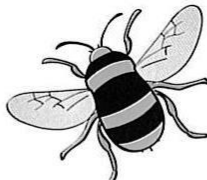

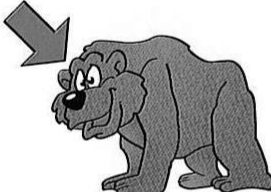
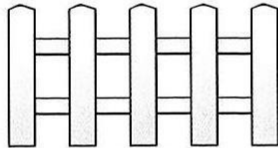

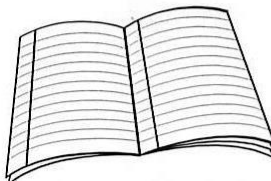

3 Nathan mag de film opnemen. Hij moet ervoor zorgen dat het een goede _____ wordt, zodat je later goed kan zien wat er gebeurt.

4 Lorena gaat de film _____. Zij weet veel van computers en kan dus goed werken met de film. Ze zorgt ervoor dat alle stukjes op de goede plek in de film komen.

Spelling

1 Schrijf op wat hier staat.

H+		je			persoonsvorm		t
				-b		-b	
				k=t		+nd ,	
	-k						e=a
		je		s=k			een t.
	ift = ijf				-r		

2.1 Vul in **d** of **t**.

- 1 De keeper heef__ zijn han__ schoenen op het vel__ gelegd.
- 2 Jeffrey geef__ een frui__ man__ aan zijn zieke oom.
- 3 Karen fiets__ met haar ba__ han__ doek naar het stran__.
- 4 De bran__ weer blus__ de bran__ in korte tij__.

Spelling

2.2 Schrijf de persoonsvormen van oefening 2.1 hieronder.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

2.3 Schrijf de veranderde persoonsvorm hieronder wanneer je de getalproef doet.

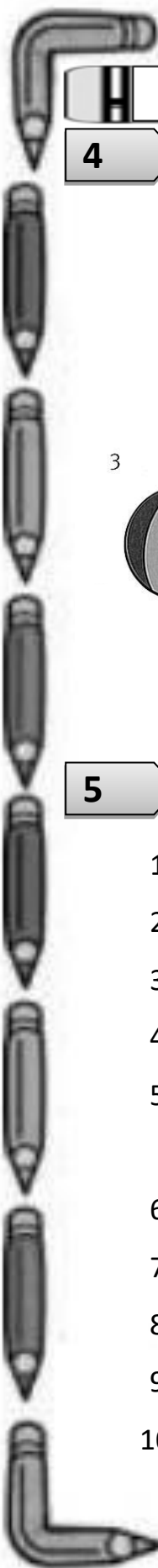
getalproef

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

3 Maak er meer van.
Schrijf het **meervoud** erachter.

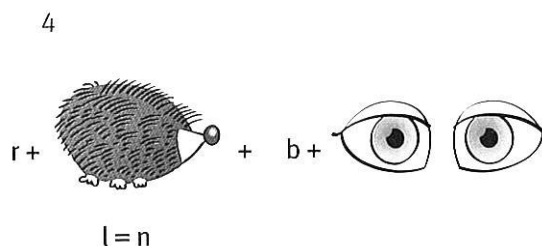
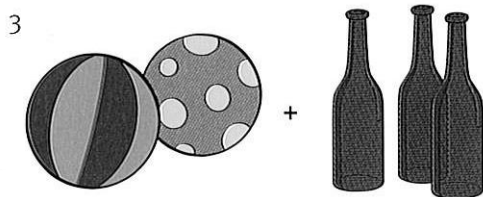
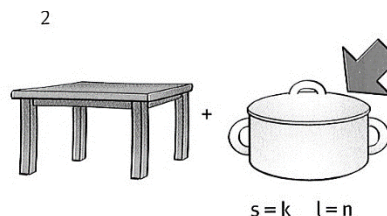
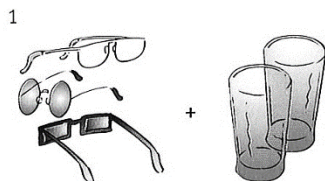
8 kus	_____	16	droom	_____
9 slaaf	_____			_____
10 bos	_____	17 duif		_____
11 kous	_____	18 weg		_____
12 blad	_____	19 straf		_____
13 oog	_____	20 baas		_____
14 dief	_____	21 dans		_____
15 snor	_____	22 bes		_____
		23 schroef		_____

Spelling

4 Welke woorden zijn het?

n=t

-f

l=n

5 Maak de zinnen af.

- 1 Omdat ik nul fouten had, kreeg ik een hoog _____.
- 2 Een meter is precies honderd _____.
- 3 De baas van een fabriek heet ook wel _____.
- 4 Een fototoestel is een _____.
- 5 Om mijn haar tegen de regen te beschermen, draag ik een _____.
- 6 Die gele, zure vrucht heet een _____.
- 7 De zesde maand van het jaar is _____.
- 8 RCA en Britannia zijn Arubaanse _____.
- 9 Je kunt een kaars aansteken met een _____.
- 10 Dit grote grijze dier met een slurf heet een _____.

Spelling

6 In elke regel zit een woord met een **c** verborgen.
Schrijf dit woord eronder.

1 adbevarstmietbioscoopstrivimaksepanwetym

2 macharquireclamechimikoensikapruinrfdceil

3 schrimadicteesexavicurepakximavlacrtuxawd

4 baquachimazuilstrichikaridirecteurthuaetuw

5 bzikuiniparlucifersglavristrumapimkjiytrzsm

6 parciprovinciegekruistrqazuichappimjuioplk

7 jazschuistriuglopaqexemincijferslaxwertyiop

8 baquozlocentimetergehoifflemaqixandfrewal

9 vepsucceskaroeepichaxamuipeqtmaoisdtykolm

10 ciparthilofficierandoevklui kjagowenrewnwei

11 droepkleizipreciesxalchoffewonfgwnionfwinl

12 kleurigervinspecteurgeldigheidtorntdfsdpu

1 _____ 7 _____

2 _____ 8 _____

3 _____ 9 _____

4 _____ 10 _____

5 _____ 11 _____

6 _____ 12 _____

Spelling

1.1

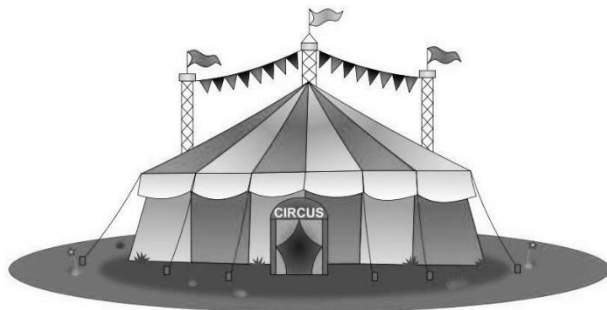
- 1 cel
- cent
- precies
- actief
- clown
- club

- 2 centimeter
- cirkel
- camera
- bioscoop
- centrum
- chocolade

- 3 dictee
- directeur
- disco
- december
- cirkel
- feliciteren

- 4 locomotief
- seconde
- viaduct
- officier
- ocean
- citroen

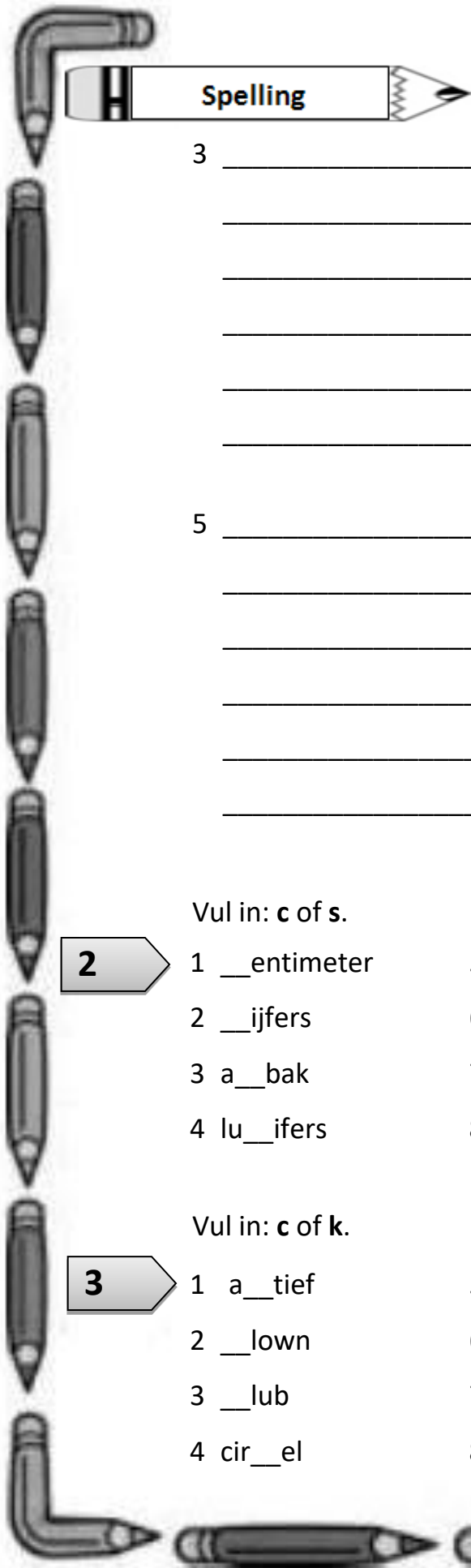
- 5 feliciteren
- provincie
- centraal
- concert
- circus
- succes

1.2

1 _____	2 _____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

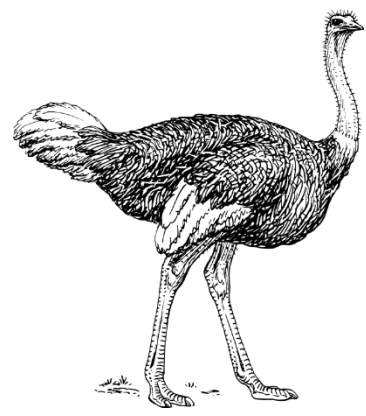

Spelling

3 _____

4 _____

5 _____

Vul in: **c** of **s**.

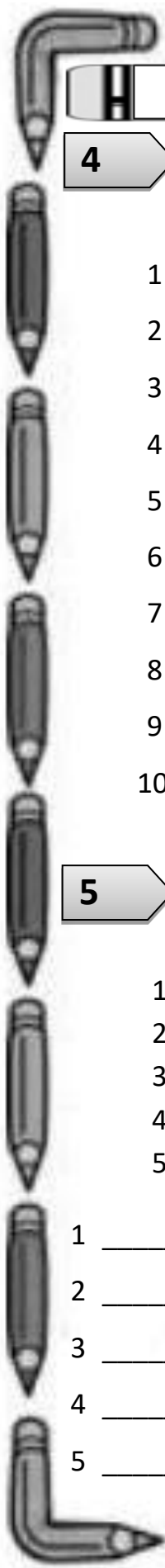
2

1 __entimeter	5 ka__tanje	9 __erie
2 __ijfers	6 __truisvogel	10 __itroen
3 a__bak	7 __portwinkel	11 vruchten__ap
4 lu__ifers	8 provin__ie	12 de__ember

Vul in: **c** of **k**.

3

1 a__tief	5 __astanje	9 __amer
2 __lown	6 __amera	10 cir__us
3 __lub	7 lo__omotief	11 __limaat
4 cir__el	8 se__onde	12 su__ces

Spelling

4 Alle persoonsvormen staan in de verleden tijd. Schrijf ze in de **tegenwoordige tijd** erachter.

- 1 Sandra goochelde een konijn uit de hoed. _____
- 2 Ze deed het beest gauw in een doos. _____
- 3 Emil steigerde als een echt paard. _____
- 4 Hij raakte bijna het plafond. _____
- 5 Esther fietste op één wiel. _____
- 6 Ze knalde zowat tegen de muur. _____
- 7 Er zaten vijf kinderen als publiek. _____
- 8 Ze hadden elk een kaartje. _____
- 9 Daarvoor betaalden ze 50 cent. _____
- 10 Het circus verdiende dus 2,50 florin. _____

5 Vul in, **een** of **twee** medeklinkers. Schrijf de woorden er goed onder.

1 to__eelstuk	6 geze__ig	11 tentoonste__ing
2 te__efoon	7 fietske__ing	12 bi__eren
3 ongelu__ig	8 choco__a	13 a__ebei
4 vanmi__ag	9 pro__eren	14 gema__elijk
5 progra__a	10 verra__ing	15 gu__etje

1 _____	6 _____	11 _____
2 _____	7 _____	12 _____
3 _____	8 _____	13 _____
4 _____	9 _____	14 _____
5 _____	10 _____	15 _____

 Stellen **6***Santa Cruz, 16 oktober 2018**Geachte mevrouw Croes,**Hierbij wil ik u vragen of Jonathan een dag vrij mag hebben van school. Hij mag een stukje piano spelen in het radioprogramma van Ivo 4 Life. Ik vind het belangrijk dat hij daaraan meedoet, want dan leert hij om voor een groot publiek te spelen. De opnames zijn volgende week dinsdag. Ik hoop dat u toestemming geeft.**Met vriendelijke groet,**Mevrouw Lampe*

Schrijf namens het hoofd van Colegio San Hose (Mevr. Croes) een brief aan mevrouw Lampe, waarin staat dat zij geen toestemming of wel toestemming geeft.

Je moet minstens één van deze signaalwoorden in de tekst hebben: *daarom, omdat, daardoor, dus of want*

7

Maak van twee korte zinnen één lange zin.
Gebruik steeds het woordje **zodat**.

- 1 De tv wordt opgehaald. Hij kan gerepareerd worden.

- 2 De monteur schroeft een plaat los. Hij kan zien wat er stuk is.

- 3 Hij vervangt een onderdeel. De tv doet het weer.

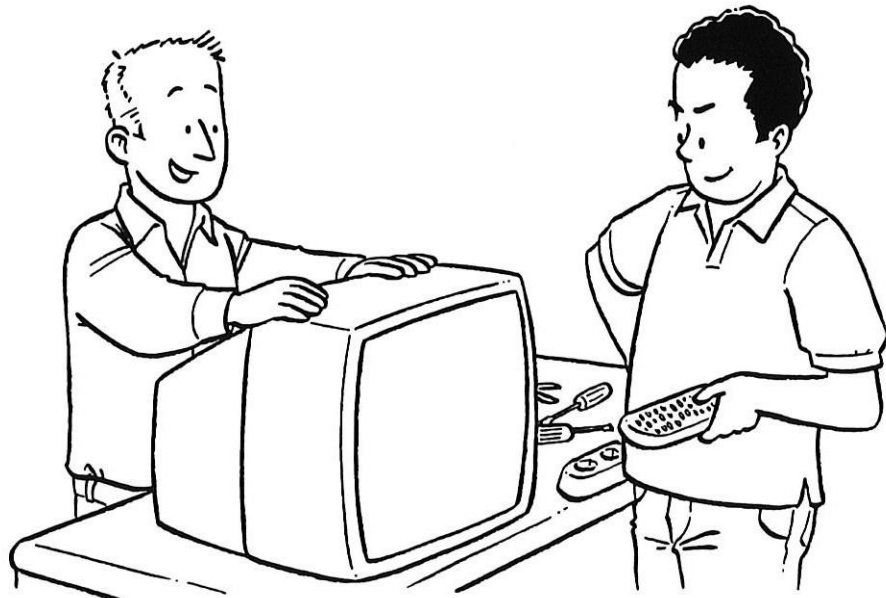

8

Vul in.
Kies uit het hok.

of dat

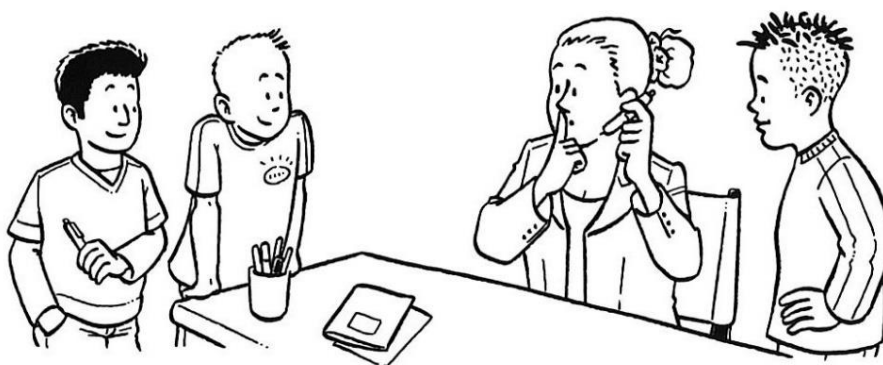
- 1 Papa vraagt _____ de reparatie duur is.
- 2 De monteur zegt _____ het wel meevalt.
- 3 Hij vindt _____ de tv verder nog goed is.
- 4 Papa wil weten _____ de beeldbuis nog goed is.
- 5 De monteur vertelt hem _____ daar niets aan mankeert.

Leesbegrip
9

Lees.

Trots laat Jimmy de pen zien. “Hier zit dus een radio ingebouwd”, zegt hij. Mario begint te lachen. “Dat vind ik handig, want dan kun je onder schooltijd naar de radio luisteren.” Juf loopt naar Jimmy toe. “Hoe werkt hij?” vraagt ze. Jimmy prutst aan een knopje. Er klinkt gekraak uit de pen. “Ik vind het juist heel onhandig”, zegt Samuel, “want je kunt er helemaal niks van verstaan.” Juf houdt de pen tegen haar oor. “Jawel, hoor”, zegt ze. “Je moet alleen heel stil zijn.” Ze geeft Jimmy de pen weer terug. “Mooie uitvindingen als je het mij vraagt. Een pen waarnaar je kunt luisteren. Of ... een radio waarmee je kunt schrijven.”

Wat is het: een **feit**, een **mening** of een **argument**?

- 1 Er klinkt gekraak uit de pen. _____
- 2 “Mooie uitvinding als je het mij vraagt.” _____
- 3 “Want je kunt er helemaal niks van verstaan.” _____
- 4 Mario begint te lachen. _____
- 5 “Dat vind ik handig.” _____
- 6 “Want dan kun je onder schooltijd naar de radio luisteren.”

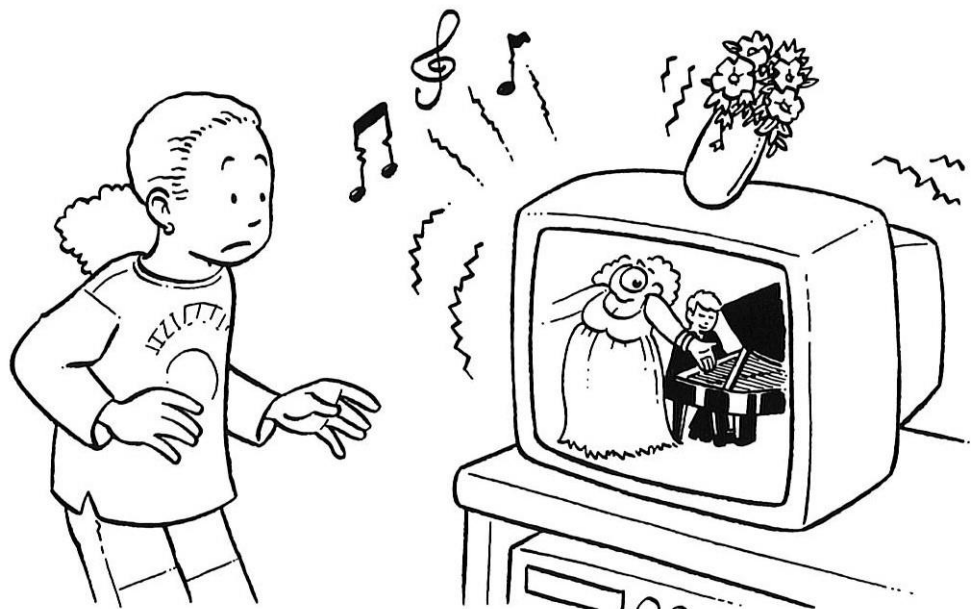
Leesbegrip

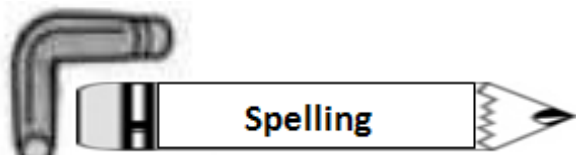
10 Bedenk bij elke mening een argument.
Schrijf dit op.

1 Het journaal voor grote mensen vind ik saai.

2 De hele dag de televisie aan hoeft voor mij niet.

3 Ik vind die muziek niet mooi.

11Kies voor elk woord een ander woord uit het hok met een **c** erin.

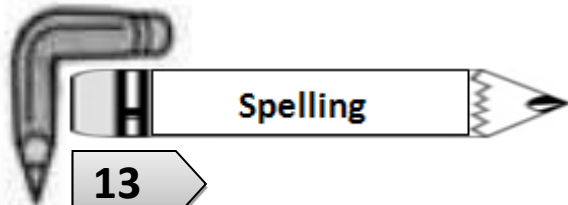
lucifer	directeur	camera	december	precies
cijfers	concert	seconde	cinema	clown

- 1 fototoestel _____
- 2 vuurstokje _____
- 3 getallen _____
- 4 baas van een bedrijf _____
- 5 muziekuivoering _____
- 6 filmtheater _____
- 7 grappenmaker _____
- 8 een tel _____
- 9 nauwkeurig _____
- 10 kerstmaand _____

12Vul een **t** of een **d** in.

- 1 Floor gaa__ naar de sta__.
- 2 Ze heef__ gel__ bij zich.
- 3 De tram breng__ haar naar een winkelstraa__ .
- 4 De tram stop__ en Floor stap__ uit.
- 5 Ze loop__ naar een groot warenhuis.
- 6 Daar koop__ ze een haarban__ .
- 7 Ze betaal__ aan de kassa.

13

Schrijf de persoonsvormen op in de tegenwoordige tijd.

- 1 Floor deed boodschappen in de stad. _____
- 2 Ze ging helemaal in haar eentje. _____
- 3 Dat had ze al veel vaker gedaan. _____
- 4 Ze wist heel goed de weg. _____
- 5 Ze verdwaalde geen enkele keer. _____

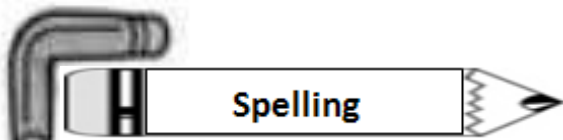

14

Maak de woorden af en schrijf ze nog eens op.

- 1 _____trum _____
- 2 insp_____teur _____
- 3 bios_____ _____
- 4 con_____ _____
- 5 de_____ber _____
- 6 mi_____foon _____
- 7 se_____de _____
- 8 pre_____ _____

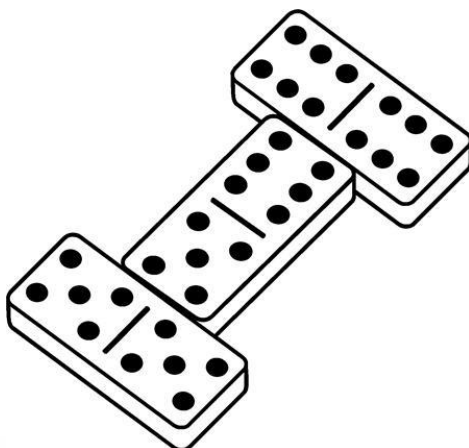
15

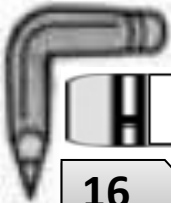
Kies een werkwoord uit het vak.

Maak daar een persoonsvorm van in de **tegenwoordige tijd** en vul die in.

hebben	tellen	spelen	beginnen	leggen
gaan	tellen	winnen	schrijven	verliezen hebben

- 1 Ivan _____ domino met zijn moeder.
- 2 Hij _____ want hij _____ de dubbele zes.
- 3 Zijn moeder _____ een zes/vijf aan.
- 4 Het _____ er om zo snel mogelijk de hoge punten kwijt te raken.
- 5 Wie het eerst alles kwijt is, _____ gewonnen.
- 6 Dan _____ de verliezer zijn punten.
- 7 Moeder _____ en Ivan _____ zijn punten.
- 8 Die _____ hij op.
- 9 Dat zijn strafpunten. Wie straks de meeste strafpunten heeft, _____ het spel.

Stellen

16

Lees.

Randy van der Biezen, de directeur van Tele Aruba, heeft besloten dat het tv-programma Mente Inteligente wordt stopgezet. Het is een programma dat teveel geld kost en teveel werk. Jij bent een enorme fan van het programma.

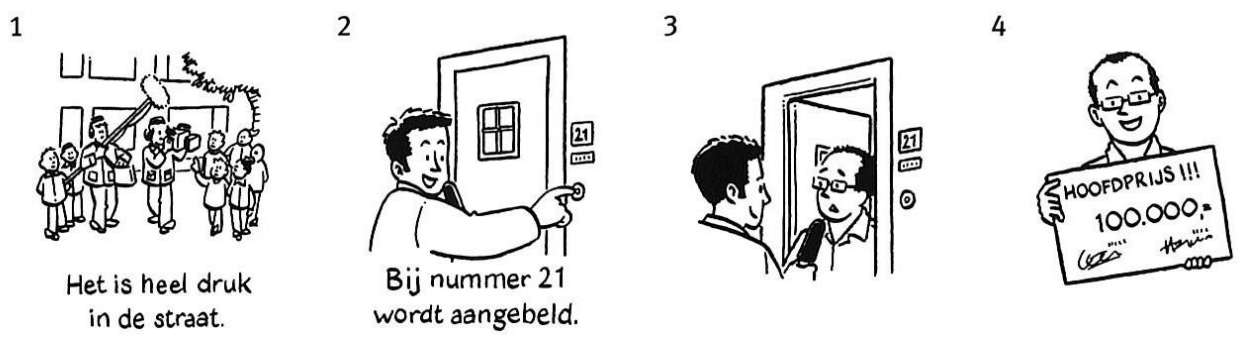

Schrijf in een brief aan de directeur wat je ervan vindt. Schrijf er ook bij waarom je dat vindt. Gebruik je Schrijfwijzer.

Stellen

17.1 Bekijk de plaatjes.

Bedenk een zin bij plaatje 3 en een zin bij plaatje 4.
Schrijf ze op.

Plaatje 3:

Plaatje 4:

17.2 Er staat nu bij elk plaatje een zin.
Schrijf eerst die zinnen hieronder op.
Bedenk daarna bij elke zin nog twee andere zinnen.

Plaatje 1:

- 1

- 2

Plaatje 2:

1 _____

2 _____

Plaatje 3:

1 _____

2 _____

Plaatje 4:

1 _____

2 _____

Vraagvormen voor een woordenquiz

- 1 Kun je een voorbeeld geven van een ... ?
- 2 Waar gebruik je een ... voor?
- 3 Hoe noemen we een/het/de ... ook wel?
- 4 Hoe ziet een ... eruit?
- 5 Kun je een ... tekenen?
- 6 Wanneer gebruik je een ... ?
- 7 Wanneer noem je iemand (iets) een ... ?
- 8 Heb jij thuis ook een ... ? Waar?
- 9 Wat doet een ... ?
- 10 Wat doe je met een ... ?
- 11 Wat doe je als je ... ?
- 12 Wat doe je als je iets wilt ... ?
- 13 Waar woont (leeft) een ... ?
- 14 Kun je voordoen hoe je ... ?
- 15 Wanneer zeg je dat iemand (iets) ... ?
- 16 Wat gebeurt er als ... ?
- 17 Geef een ander woord voor ...
- 18 Geef een voorbeeld van iets dat je kunt ...

Woordenschat

- 1** Wij gaan een tv-programma maken. Dat wordt een woordenschatquiz. Jullie bedenken tien vragen voor de quiz. De vragen moeten gaan over woorden of uitdrukkingen die in dit thema aan de orde zijn gekomen. Jullie werken in tweetallen.

Met wie werk je samen?

Schrijf hieronder de woorden of uitdrukkingen op die jullie uitkiezen en de betekenis.

- 1 _____

- 2 _____

- 3 _____

- 4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

10 _____

Woordenschat

2 Bedenk nu een quizvraag voor elk van de tien woorden, uitdrukkingen of spreekwoorden die je aan de andere leerlingen wilt stellen.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

10 _____

Vond je dit een leuke opdracht? _____

Waarom wel of niet?

